

**О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ЗЕМЕЛЬНЫЙ КОДЕКС
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)**

Принят Государственным Собранием
(Ил Тумэн) Республики Саха (Якутия)
29 ноября 2023 года

Статья 1

Внести в Земельный кодекс Республики Саха (Якутия) следующие изменения:

1) дополнить статьями 20.1–20.4 следующего содержания:

«Статья 20.1. Предоставление земельных участков, находящихся в государственной или муниципальной собственности, в собственность бесплатно лицам, принимавшим участие в специальной военной операции на территориях Украины, Донецкой Народной Республики и Луганской Народной Республики с 24 февраля 2022 года, на территориях Запорожской области и Херсонской области с 30 сентября 2022 года

1. Земельные участки из земель, находящихся в государственной или муниципальной собственности, предоставляются в собственность бесплатно для ведения личного подсобного хозяйства, садоводства, огородничества, индивидуального жилищного строительства:

1) военнослужащим, принимавшим участие в специальной военной операции на территориях Украины, Донецкой Народной Республики и Луганской Народной Республики с 24 февраля 2022 года, на территориях Запорожской области и Херсонской области с 30 сентября 2022 года (далее – специальная военная операция), лицам, заключившим контракт о пребывании в добровольческом формировании, содействующем выполнению задач, возложенных на Вооруженные Силы Российской Федерации, и принимавшим участие в специальной военной операции, лицам, проходящим (проходившим) службу в войсках национальной гвардии Российской Федерации, имеющим специальные звания полиции и принимавшим участие в специальной военной

операции, которые являются ветеранами боевых действий (далее – участники специальной военной операции);

2) членам семей участников специальной военной операции, погибших (умерших) вследствие увечья (ранения, травмы, контузии) или заболевания, полученных ими при выполнении задач в ходе проведения специальной военной операции (далее – члены семей погибших (умерших) участников специальной военной операции).

2. К членам семей погибших (умерших) участников специальной военной операции относятся:

1) супруга (супруг), состоящая (состоящий) на день гибели (смерти) участника специальной военной операции в зарегистрированном браке с ним (с ней), не вступившая (не вступивший) в повторный брак;

2) родители участника специальной военной операции;

3) дети участника специальной военной операции, не достигшие возраста 18 лет или старше этого возраста, если они стали инвалидами до достижения ими возраста 18 лет, а также дети участника специальной военной операции, обучающиеся по очной форме обучения в образовательных организациях (но не более чем до достижения ими возраста 25 лет на момент подачи заявления о предоставлении земельного участка).

3. Предоставление земельного участка одному из членов семьи погибшего (умершего) участника специальной военной операции осуществляется в порядке следующей очередности:

1) супруге (супругу);

2) родителям в случаях:

отсутствия лица, указанного в пункте 1 настоящей части;

гибели (смерти) лица, указанного в пункте 1 настоящей части;

отказа лица, указанного в пункте 1 настоящей части, от права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно;

вступления в повторный брак лица, указанного в пункте 1 настоящей части;

3) детям в случаях:

отсутствия лиц, указанных в пунктах 1 и 2 настоящей части;

гибели (смерти) лиц, указанных в пунктах 1 и 2 настоящей части;

отказа лиц, указанных в пунктах 1 и 2 настоящей части, от права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно;

вступления в повторный брак лица, указанного в пункте 1 настоящей части.

Земельный участок в порядке, установленном настоящей статьей, предоставляется родителям погибшего (умершего) участника специальной военной операции в общую совместную собственность (в случае, если родители состоят в зарегистрированном браке) или в общую долевую собственность в равных долях (в случае, если родители не состоят в зарегистрированном браке).

В случае, если у погибшего (умершего) участника специальной военной операции имеется двое и более детей, земельный участок предоставляется им в общую долевую собственность в равных долях.

Право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно может быть реализовано одними из членов семьи, указанных в части 2 настоящей статьи, при условии, что другие члены семьи не реализовали данное право в соответствии с настоящей статьей.

4. Право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии с настоящей статьей не имеют:

1) лица, в отношении которых вступил в законную силу приговор суда о назначении наказания за преступления, предусмотренные частями 2¹, 2² статьи 332, частью 3 статьи 338, статьей 356¹ Уголовного кодекса Российской Федерации, совершенные в период выполнения задач в ходе проведения специальной военной операции;

2) лица, реализовавшие право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии с настоящей статьей или статьей 24.1 настоящего Кодекса.

5. Земельный участок предоставляется в собственность бесплатно в границах муниципального района или городского округа Республики Саха (Якутия), на территории которого лицо, указанное в пункте 1 части 1 настоящей статьи, на день завершения своего участия в специальной военной операции было зарегистрировано по месту жительства, а при отсутствии такой регистрации – по месту пребывания.

6. Предоставление в собственность бесплатно земельного участка, находящегося в государственной или муниципальной собственности, в соответствии с настоящей статьей осуществляется лицам, указанным в частях 1 или 2 настоящей статьи, однократно.

Статья 20.2. Порядок постановки участников специальной военной операции на учет в качестве лиц, имеющих право на предоставление земельных участков в собственность бесплатно, и порядок их снятия с учета

1. Лица, указанные в пунктах 1 или 2 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, подлежат постановке на учет в качестве лиц, имеющих право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, в органах, уполномоченных на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса.

2. Для постановки на учет в качестве лиц, имеющих право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, гражданин подает или направляет по его выбору лично, посредством почтовой связи на бумажном носителе либо в форме электронных документов с использованием информационно-телекоммуникационных сетей общего пользования, в том числе сети «Интернет», единого портала государственных и муниципальных услуг и (или) регионального портала государственных и муниципальных услуг Республики Саха (Якутия) заявление о постановке на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, в орган, уполномоченный на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса.

3. В заявлении о постановке на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, указываются:

1) фамилия, имя и (при наличии) отчество, дата и место рождения, сведения о месте жительства и месте регистрационного учета, реквизиты страхового номера индивидуального лицевого счета (при наличии), реквизиты документа, удостоверяющего личность, почтовый адрес и (или) адрес электронной почты, номер телефона для связи;

2) статус члена семьи (супруга (супруг), родители, дети) лица, указанного в пункте 1 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса (в случае обращения лица, указанного в пункте 2 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса).

4. К заявлению о постановке на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, прилагаются:

1) копия документа, удостоверяющего личность заявителя, а в случае обращения представителя заявителя – копия документа, удостоверяющего личность представителя заявителя, и копии документов, подтверждающих полномочия представителя заявителя в соответствии с законодательством Российской Федерации;

2) удостоверение ветерана боевых действий либо удостоверение члена семьи погибшего (умершего) инвалида войны, участника Великой Отечественной войны и ветерана боевых действий;

3) документы, подтверждающие права члена семьи погибшего (умершего) участника специальной военной операции (документы, подтверждающие состав семьи

гражданина, справка образовательной организации, подтверждающая обучение ребенка по очной форме, отказ других членов семьи от права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно);

4) согласие на обработку и передачу третьей стороне персональных данных в соответствии с требованиями Федерального закона от 27 июля 2006 года № 152-ФЗ «О персональных данных».

Органы, уполномоченные на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, не вправе требовать от заявителя представления дополнительных документов.

5. Для постановки гражданина на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, необходимы следующие документы:

1) справка о регистрации по месту жительства или по месту пребывания лица, указанного в пункте 1 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, выданная уполномоченным органом;

2) справка уполномоченного органа о реализации гражданином права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно по основаниям и в порядке, которые установлены статьями 20.1 или 24.1 настоящего Кодекса;

3) сведения из Единого государственного реестра записи актов гражданского состояния (в случае обращения лица, указанного в пункте 2 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса).

6. Документы, предусмотренные частью 5 настоящей статьи, в течение пяти рабочих дней запрашиваются органом, уполномоченным на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, в уполномоченном органе, органе местного самоуправления, в распоряжении которых находятся указанные документы, если заявитель не представил их самостоятельно.

7. Информация, подтверждающая принадлежность гражданина к категории лиц, указанных в части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, предоставляется органам, уполномоченным на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, в рамках соглашений, заключенных в соответствии с пунктом 4 распоряжения Президента Российской Федерации от 6 июня 2023 года № 174-рп «О дополнительных мерах социальной поддержки военнослужащих, лиц, заключивших контракт о пребывании в добровольческом формировании, содействующем выполнению задач, возложенных на Вооруженные Силы

Российской Федерации, лиц, проходящих службу в войсках национальной гвардии Российской Федерации, и членов их семей» (далее – соглашение).

8. Орган, уполномоченный на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, в течение пяти рабочих дней со дня поступления документов, указанных в части 5 настоящей статьи, рассматривает поступившее заявление и проверяет наличие или отсутствие оснований для постановки гражданина на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, и по результатам рассмотрения и проверки принимает решение о постановке гражданина на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, или при наличии оснований, указанных в части 10 настоящей статьи, принимает решение об отказе в постановке на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, с указанием оснований для отказа и направляет данное решение заявителю.

9. Ведение учета лиц, имеющих право на предоставление земельных участков в собственность бесплатно, осуществляется в электронной форме органами, уполномоченными на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса.

10. Основаниями для отказа в постановке гражданина на учет в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, являются:

1) отсутствие оснований для отнесения гражданина к категории лиц, указанных в части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса;

2) утрата лицом, указанным в пункте 1 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии с частью 4 статьи 20.1 настоящего Кодекса;

3) реализация одним из членов семьи, указанных в части 2 статьи 20.1 настоящего Кодекса, права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии со статьей 20.1 настоящего Кодекса.

11. Постановка граждан, указанных в части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, на учет в качестве лиц, имеющих право на предоставление земельных участков в собственность бесплатно, является основанием для предоставления земельных участков в порядке, установленном статьей 20.4 настоящего Кодекса.

12. Снятие граждан, указанных в части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, с учета в качестве лиц, имеющих право на предоставление земельных участков в собственность

бесплатно, осуществляется органами, уполномоченными на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, в течение пяти рабочих дней с момента наступления одного из следующих оснований:

1) принятие органами, уполномоченными на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, решения о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно в соответствии со статьями 20.1 или 24.1 настоящего Кодекса;

2) поступление в рамках соглашения сведений об утрате права на предоставление земельных участков в собственность бесплатно в соответствии с пунктом 1 части 4 статьи 20.1 настоящего Кодекса;

3) поступление от гражданина заявления о снятии его с учета в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно.

Статья 20.3. Порядок формирования перечня земельных участков, предоставляемых в собственность бесплатно лицам, принимавшим участие в специальной военной операции

1. Орган, уполномоченный на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, формирует в соответствии с требованиями федерального законодательства сводный перечень земельных участков, расположенных в границах муниципального района или городского округа Республики Саха (Якутия) и предназначенных для предоставления в собственность бесплатно участникам специальной военной операции и членам их семей, с учетом количества лиц, поставленных на учет в соответствии со статьей 20.2 настоящего Кодекса (далее – перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей).

2. В перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, включаются:

1) земельные участки, находящиеся в муниципальной собственности, переданные согласно Федеральному закону от 8 декабря 2011 года № 423-ФЗ «О порядке безвозмездной передачи военного недвижимого имущества в собственность субъектов Российской Федерации, муниципальную собственность и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»;

2) земельные участки, находящиеся в муниципальной собственности;

3) земельные участки, государственная собственность на которые не разграничена.

3. Сформированный и дополненный в соответствии с частью 7 настоящей статьи перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной

операции и членам их семей, утверждается органом, уполномоченным на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса.

4. Перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, должен содержать:

1) адрес земельного участка или иное описание местоположения земельного участка (при отсутствии адреса земельного участка);

2) кадастровый номер земельного участка;

3) площадь земельного участка;

4) сведения об органе, уполномоченном на предоставление земельного участка в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса.

5. Земельный участок из перечня земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции, предоставляется лицу, поставленному на учет в соответствии со статьей 20.2 настоящего Кодекса, в порядке, установленном статьей 20.4 настоящего Кодекса.

6. Не позднее десяти рабочих дней после дня утверждения перечня земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, в соответствии с частью 3 настоящей статьи орган местного самоуправления, утвердивший перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, выдает или направляет заказным письмом с уведомлением о вручении лицу, поставленному на учет в соответствии со статьей 20.2 настоящего Кодекса, извещение о наличии права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно с приложением утвержденного перечня земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей.

7. Перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, подлежит дополнению по мере постановки на учет лиц в соответствии со статьей 20.2 настоящего Кодекса.

8. Земельный участок в течение трех рабочих дней с момента предоставления в собственность бесплатно в соответствии со статьей 20.4 настоящего Кодекса подлежит исключению из перечня земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, на основании уведомления органа, уполномоченного на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса.

Статья 20.4. Порядок предоставления земельных участков, находящихся в государственной или муниципальной собственности, в собственность бесплатно лицам, принимавшим участие в специальной военной операции

1. Для предоставления в собственность бесплатно земельного участка, включенного в сформированный в соответствии со статьей 20.3 настоящего Кодекса перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, гражданин подает или направляет по его выбору лично, посредством почтовой связи на бумажном носителе либо в форме электронных документов с использованием информационно-телекоммуникационных сетей общего пользования, в том числе сети «Интернет», единого портала государственных и муниципальных услуг и (или) регионального портала государственных и муниципальных услуг Республики Саха (Якутия) заявление о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно в орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса. Указанное заявление может быть подано через многофункциональный центр.

2. В заявлении о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно указываются:

1) фамилия, имя и (при наличии) отчество, дата и место рождения, сведения о месте жительства и месте регистрационного учета, реквизиты страхового номера индивидуального лицевого счета (при наличии), реквизиты документа, удостоверяющего личность;

2) статус члена семьи лица, указанного в пункте 1 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса (в случае обращения лица, указанного в пункте 2 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса);

3) почтовый адрес и (или) адрес электронной почты, номер телефона для связи;

4) кадастровый номер испрашиваемого земельного участка;

5) цель использования земельного участка (ведение личного подсобного хозяйства, садоводства, огородничества, индивидуальное жилищное строительство);

6) способ получения решения (заказным письмом либо посредством направления электронной почтой по адресу, указанному заявителем в заявлении, либо заявителю лично или через многофункциональный центр).

3. К заявлению о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно прилагаются:

1) копия документа, удостоверяющего личность заявителя, а в случае обращения представителя заявителя – копия документа, удостоверяющего личность представителя заявителя, и копии документов, подтверждающих полномочия представителя заявителя в соответствии с законодательством Российской Федерации;

2) согласие на обработку и передачу третьей стороне персональных данных в соответствии с требованиями Федерального закона от 27 июля 2006 года № 152-ФЗ «О персональных данных».

Орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, не вправе требовать от заявителя представления дополнительных документов.

4. В случае, если заявление о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно подано с нарушением требований, установленных частями 2 и 3 настоящей статьи, орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, в течение трех рабочих дней со дня поступления заявления о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно возвращает заявление с указанием причин, послуживших основанием для возврата указанного заявления.

5. Орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, в течение пяти рабочих дней рассматривает заявление о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно, поданное заявителем, и направляет межведомственные запросы в уполномоченные органы о предоставлении:

выписки из Единого государственного реестра недвижимости об основных характеристиках объекта недвижимости и зарегистрированных правах на объект недвижимости;

сведений о том, что гражданин состоит на учете в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, в соответствии со статьей 20.2 настоящего Кодекса;

сведений о реализации гражданином права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно по основаниям и в порядке, которые установлены статьями 20.1 или 24.1 настоящего Кодекса;

сведений об отсутствии права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии с пунктом 1 части 4 статьи 20.1 настоящего Кодекса;

сведений о вступлении супруги (супруга) в повторный брак (в случае обращения супруги (супруга)).

6. В случае, если на один и тот же земельный участок поступили заявления о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно от двух и более граждан, первоочередным является заявление, которое поступило ранее других.

Участнику специальной военной операции, членам семьи погибшего (умершего) участника специальной военной операции, обратившимся в орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, с заявлением о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно, не признанным в соответствии с абзацем первым настоящей части первоочередным, предоставляется возможность выбора другого земельного участка, включенного в перечень земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, путем обращения в тот же орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, с дополнительным заявлением о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно. Определение очередности предоставления земельного участка в собственность бесплатно из перечня земельных участков, предоставляемых участникам специальной военной операции и членам их семей, осуществляется на основании даты подачи заявления о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно, поданного участником специальной военной операции, членом семьи погибшего (умершего) участника специальной военной операции впервые.

Данные о принятом заявлении заносятся в журнал учета заявлений о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно с указанием даты и времени принятия данного заявления.

7. При наличии оснований для отказа, указанных в части 14 настоящей статьи, орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, в течение пяти рабочих дней со дня поступления сведений, указанных в части 5 настоящей статьи, принимает решение об отказе в предоставлении земельного участка с указанием оснований для отказа и направляет данное решение заявителю.

8. В случае гибели (смерти) лица, указанного в пункте 1 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, до принятия решения о предоставлении земельного участка органом, уполномоченным на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, такой земельный участок предоставляется лицам, указанным в пункте 2 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, в порядке, установленном настоящей статьей, при условии их постановки на учет в соответствии с требованиями статьи 20.2 настоящего Кодекса.

9. Орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, в течение пяти рабочих дней со дня поступления сведений, указанных в части 5 настоящей статьи, в случае отсутствия оснований для отказа, указанных в части 14 настоящей статьи, принимает решение о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно.

10. Решение о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно с проектом акта приема-передачи земельного участка в срок не более чем один рабочий день со дня их подготовки выдается заявителю лично или через многофункциональный центр либо направляется ему по почтовому адресу или адресу электронной почты, указанным в его заявлении.

11. Акт приема-передачи земельного участка подписывается заявителем и направляется в орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, не позднее чем в течение тридцати дней со дня получения указанного акта приема-передачи земельного участка.

12. Орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, в течение трех рабочих дней со дня поступления подписанного заявителем акта приема-передачи земельного участка в собственность бесплатно обеспечивает его подписание и направление на государственную регистрацию в установленном законодательством порядке.

13. Орган, уполномоченный на предоставление земельных участков в соответствии со статьей 13 настоящего Кодекса, в течение трех рабочих дней со дня государственной регистрации направляет зарегистрированное решение о предоставлении земельного участка в собственность бесплатно заявителю.

14. Решение об отказе в предоставлении земельного участка в собственность бесплатно лицам, указанным в пунктах 1 или 2 части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса, принимается в случаях:

1) если гражданин не состоит на учете в качестве лица, имеющего право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно, в соответствии со статьей 20.2 настоящего Кодекса;

2) реализации гражданином права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно по основаниям и в порядке, которые установлены статьями 20.1 или 24.1 настоящего Кодекса;

3) если по испрашиваемому земельному участку ранее принято решение о предоставлении в собственность бесплатно иному гражданину;

4) утраты гражданином права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии с пунктом 1 части 4 статьи 20.1 настоящего Кодекса.

15. Орган, уполномоченный на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, ежемесячно не позднее пятого числа следующего месяца направляет в исполнительный орган государственной власти Республики Саха (Якутия), на который возложено управление государственным имуществом Республики Саха (Якутия), сводный реестр граждан, реализовавших право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии со статьей 20.1 настоящего Кодекса.

16. Исполнительный орган государственной власти Республики Саха (Якутия), на который возложено управление государственным имуществом Республики Саха (Якутия), на основе полученных от органов, уполномоченных на управление и распоряжение земельными участками в соответствии с частью 2 статьи 13 настоящего Кодекса, сведений о гражданах, реализовавших право на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии со статьей 20.1 настоящего Кодекса, формирует сводный реестр граждан, реализовавших право на получение земельного участка в собственность бесплатно в соответствии со статьей 20.1 настоящего Кодекса.

17. Земельные участки, находящиеся в государственной собственности Республики Саха (Якутия), свободные от прав третьих лиц, предоставление которых возможно в соответствии с документами территориального планирования участникам специальной военной операции и членам их семей, могут передаваться безвозмездно в муниципальную собственность муниципальных образований по месту нахождения земельных участков.»;

2) в статье 24.1:

а) в части 1:

абзац восьмой дополнить предложением следующего содержания: «В отношении граждан, имеющих трех и более детей и принимавших участие в специальной военной операции, данное требование не распространяется.»;

дополнить абзацем следующего содержания:

«Действие настоящей части распространяется также на граждан, имеющих трех и более детей, в случае гибели (смерти) одного или нескольких детей вследствие увечья (ранения, травмы, контузии) или заболевания, полученных ими при выполнении задач в ходе проведения специальной военной операции, достигших возраста 18 лет

(но не более чем до достижения ими возраста 23 лет на момент подачи заявления о предоставлении земельного участка).»;

б) часть 2 после слов «земельные участки по основаниям, указанным в» дополнить словами «части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса и», после слов «земельный участок по основаниям, указанным в» дополнить словами «части 1 статьи 20.1 настоящего Кодекса и»;

3) часть 3 статьи 24.2 дополнить пунктом 4 следующего содержания:

«4) удостоверение ветерана боевых действий либо удостоверение члена семьи (одного из родителей) погибшего (умершего) инвалида войны, участника Великой Отечественной войны и ветерана боевых действий в случае его участия в специальной военной операции либо гибели (смерти) у граждан, имеющих трех и более детей, одного или нескольких детей вследствие увечья (ранения, травмы, контузии) или заболевания, полученных ими при выполнении задач в ходе проведения специальной военной операции.»;

4) в статье 24.3:

а) в части 4:

пункт 1 дополнить абзацем следующего содержания:

«В случае участия граждан, имеющих трех и более детей, в специальной военной операции либо гибели (смерти) у граждан, имеющих трех и более детей, одного или нескольких детей вследствие увечья (ранения, травмы, контузии) или заболевания, полученных ими при выполнении задач в ходе проведения специальной военной операции, дополнительно прилагаются документы, предусмотренные частью 3 статьи 24.2 настоящего Кодекса.»;

пункт 2 дополнить абзацем следующего содержания:

«сведений о реализации гражданином права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно по основаниям и в порядке, которые установлены статьей 20.1 настоящего Кодекса.»;

б) в части 5:

пункт 5 дополнить абзацем следующего содержания:

«В случае участия граждан, имеющих трех и более детей, в специальной военной операции либо гибели (смерти) у граждан, имеющих трех и более детей, одного или нескольких детей вследствие увечья (ранения, травмы, контузии) или заболевания, полученных ими при выполнении задач в ходе проведения специальной военной операции, дополнительно прилагаются документы, предусмотренные частью 3 статьи 24.2 настоящего Кодекса.»;

абзац четвертый пункта 7 изложить в следующей редакции:

«сведений о реализации гражданином права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно по основаниям и в порядке, которые установлены статьями 20.1 или 24.1 настоящего Кодекса;»;

в) часть 9 дополнить пунктом 3 следующего содержания:

«3) реализации гражданином (одним из родителей) права на предоставление земельного участка в собственность бесплатно в соответствии со статьей 20.1 настоящего Кодекса.».

Статья 2

Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней после дня его официального опубликования.

Глава Республики Саха (Якутия)

г. Якутск, 12 декабря 2023 г.

2682 - 3 № 39-VII

A. Николаев
А. НИКОЛАЕВ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

УУРААХ

**О ЗАКОНЕ РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
«О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ЗЕМЕЛЬНЫЙ КОДЕКС
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)»**

Государственное Собрание (Ил Тумэн) Республики Саха (Якутия)
п о с т а н о в л я е т:

1. Принять Закон Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений в Земельный кодекс Республики Саха (Якутия)» и направить его для подписания и обнародования Главе Республики Саха (Якутия).
2. Опубликовать настоящее постановление в республиканских газетах «Якутия», «Саха сирэ», «Ил Тумэн» и на «Официальном интернет-портале правовой информации» (www.pravo.gov.ru).
3. Настоящее постановление вступает в силу с момента его принятия.

*Председатель Государственного Собрания
(Ил Тумэн) Республики Саха (Якутия)*

*г. Якутск, 29 ноября 2023 года
3 № 40-VII*

А. ЕРЕМЕЕВ

САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН СИР КОДЕКСЫГАР
УЛАРЫТЫЫЛАРЫ КИЛЛЭРЭР ТУҢУНАН

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Түмэнэ
2023 сыл сэтинньи 29 күнүгэр ылынна

1 ыстатыйа

Саха Өрөспүүбүлүкэтин сир Кодексыгар манньк уларытыылары киллэрэргэ:

1) манньк ис хоһоонноох 20.1–20.4 ыстатыйалары киллэрэргэ:

«20.1 ыстатыйа. 2022 сыл олунньу 24 күнүттэн Украина, Донецкай Норуодунай

Өрөспүүбүлүкэтин уонна Луганскай Норуодунай

Өрөспүүбүлүкэтин сирдэригэр-уоттарыгар, 2022 сыл балаһан

ыйын 30 күнүттэн Запорожье уобалаһын уонна Херсон уобалаһын

сирдэригэр-уоттарыгар анал байыаннай дьайыыга кыттыыны

ылбыт дьон бас билиилэригэр судаарыстыбаннай эбэтэр

муниципальной бас билиигэ баар сир учаастактарын босхо биэри

1. Судаарыстыбаннай эбэтэр муниципальной бас билиигэ баар сир учаастактара кэтэх хаһайыстыбаны тутарга, сады үүннэриигэ, оҕуруоту олордуга, чааһынай дьэни-уоту туттууга анаан бас билиигэ босхо бэриллэллэр:

1) 2022 сыл олунньу 24 күнүттэн Украина, Донецкай Норуодунай Өрөспүүбүлүкэтин уонна Луганскай Норуодунай Өрөспүүбүлүкэтин сирдэригэр-уоттарыгар, 2022 сыл балаһан ыйын 30 күнүттэн Запорожье уобалаһын уонна Херсон уобалаһын сирдэригэр-уоттарыгар анал байыаннай дьайыыга (салгыы – анал байыаннай дьайыы) кыттыыны ылбыт байыаннай сулууспалаахтарга, Россия Федерациятын Сэбилэниилээх Күүстэригэр сүктэриллибит соруктары толорууга баһа өттүнэн көмө онорор формированиеһа сылдьарын туһунан хантараагы түһэрсибит уонна анал байыаннай дьайыыга кыттыбыт дьонно, Россия Федерациятын национальной гвардия

сэриитигэр сулууспалы сьлдьар (сулууспаны ааспыт), полиция анал сололоох уонна бойобуой дьайылар бэтэрээннэрэ буолбут анал байыаннай дьайыга кыттыбыт дьонно (салгыы – анал байыаннай дьайы кыттыылаахтара);

2) анал байыаннай дьайыы ытыллар кэмигэр сруктары толоро сьлдьан оһол (бааһыры, эчэйи, контузия) түмүгэр эбэтэр ыалдьан өлбүт (өлөрүллүбүт) анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарын дьизэ кэргэннэрин чилиэннэригэр (салгыы – анал байыаннай дьайыы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылаахтарын дьизэ кэргэннэрин чилиэннэрэ).

2. Анал байыаннай дьайыы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылаахтарын дьизэ кэргэннэрин чилиэннэригэр киирэллэр:

1) анал байыаннай дьайыы кыттыылааба өлөрүллүбүт (өлбүт) күнүгэр кинилиин эрдий-ойохтуу буолуулара регистрациялаах уонна хос кэргэн тахсыбатах (ойох ылбатах) ойоҕо (эрэ);

2) анал байыаннай дьайыы кыттыылаабын төрөппүттэрэ;

3) анал байыаннай дьайыы кыттыылаабын 18 саастарын туола илик оҕолоро эбэтэр онтон аҕа саастаах оҕолоро, өскөтүн 18 саастарын туолуохтарын иннинэ инбэлиит буолбут буоллактарына, итиэннэ үөрэх тэрилтэлэригэр күнүскү үөрэххэ үөрэнэр анал байыаннай дьайыы кыттыылаабын оҕолоро (сир учаастагы биэрэр туһунан сайабылыанна бэриллэр түгэнигэр кинилэр 25 саастарын туола илик буоллактарына).

3. Сир учаастага анал байыаннай дьайыы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылаабын дьизэ кэргэнин биир чилиэнигэр маннык учараттаах бэрээдэгинэн бэриллэр:

1) ойоҕор (эригэр);

2) төрөппүттэригэр, маннык түгэннэ:

бу чаас 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи суох буоллабына;

бу чаас 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи өлөрүлүннэбинэ (өллөбүнэ);

бу чаас 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи сир учаастагы бас билиигэ босхо ылар быраабыттан аккаастаннабына;

бу чаас 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи хос кэргэннэннэбинэ;

3) оҕолоругар, маннык түгэннэ:

бу чаас 1 уонна 2 пууннарыгар ыйыллыбыт дьон суох буоллабына;

бу чаас 1 уонна 2 пууннарыгар ыйыллыбыт дьон өлөрүлүннэбинэ (өллөбүнэ);

бу чаас 1 уонна 2 пууннарыгар ыйыллыбыт дьон сир учаастагы бас билиигэ босхо ылар быраабыттан аккаастаннабына;

бу чаас 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи хос кэргэннэннэбинэ.

Бу ыстатыйанан олохтоммут бэрээдэгинэн сир учаастага анал байыаннай дьайыы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылаабын төрөппүттэригэр кыттыгас уопсай бас билиигэ

(өскөтүн төрөппүттөр эрдий-ойохтуу буолуулара регистрацияламмыт буоллабына) эбэтэр тэн өлүүлээх уопсай өлүүлэһэн бас билиигэ (өскөтүн төрөппүттөр эрдий-ойохтуу буолуулара регистрацияламматах буоллабына) бэриллэр.

Өскөтүн анал байыаннай дьайыы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылааба икки уонна онтон элбэх оҕолоох буоллабына, сир учаастага кинилэргэ тэн өлүүлээх уопсай өлүүлэһэн бас билиигэ бэриллэр.

Өскөтүн бу ыстатыйа 2 чааһыгар ыйыллыбыт дьэ кэргэн чилиэннэриттэн биридэстэрэ сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабынан туһамматах буоллабына, бу ыстатыйага сөп түбэһиннэрэн дьэ кэргэн атын чилиэнэ сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаныан сөп.

4. Бу ыстатыйага сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраап бэриллибэт:

1) анал байыаннай дьайыы ытыллар кэмигэр соруктары толоро сылдьан Россия Федерациятын холубунай Кодексын 332 ыстатыйатын 2¹, 2² чаастарынан, 338 ыстатыйатын 3 чааһынан, 356¹ ыстатыйатынан көрүллүбүт сокуону кэһиигэ буруйдааһыны аныыр туһунан суут биригэбэрэ күүһүгэр киирбит дьонугар;

2) бу ыстатыйага эбэтэр бу Кодекс 24.1 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылы быраабынан туһаммыт дьонно.

5. Бу ыстатыйа 1 чааһын 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи анал байыаннай дьайыыга кыттыбыт бүтэһик күнүгэр регистрациялаах олорор сиринэн, оттон оннук регистрацията суох буоллабына – баар сиринэн Саха Өрөспүүбүлүкэтин муниципальной оройуонун эбэтэр куораттаабы уокуругун кыраныссатын чэрчитигэр сир учаастага бас билиигэ босхо бэриллэр.

6. Бу ыстатыйага сөп түбэһиннэрэн бу ыстатыйа 1 эбэтэр 2 чаастарыгар ыйыллыбыт дьонно судаарыстыбаннай эбэтэр муниципальной бас билиигэ баар сир учаастага бас билиигэ босхо биир төгүллээн бэриллэр.

20.2 ыстатыйа. Анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарын сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах дьон быһыытынан учуокка туруоруу бэрээдэгэ уонна кинилэри учуоттан уһулуу бэрээдэгэ

1. Бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 1 эбэтэр 2 пууннарыгар ыйыллыбыт дьон бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорганнарга сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах дьон быһыытынан учуокка туруохтаахтар.

2. Сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка турар туһугар гражданин бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир

учаастактарын салайыга уонна дьаһайыга болумуочуйалаах уорганна сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруу туһунан сайабылыанньаны биэрэр эбэтэр тус бэйэтэ талан почта сибээһин көмөтүнэн кумаабынан эбэтэр электроннай докумуон быһыытынан уопсай туһаныллар иһитиннэрэр-биллэрэр-телекоммуникационнай ситими, ол иһигэр «Интернет» ситимин, судаарыстыбаннай уонна муниципальнай өгөлөр биир уопсай порталларын уонна (эбэтэр) Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай уонна муниципальнай өгөлөрүн эрэгийиэннээҕи порталларын туһанан ытар.

3. Сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруу туһунан сайабылыанньаҕа ыйыллар:

1) араспаанньата, аата уонна (баар буоллабына) аҕатын аата, төрөөбүт күнэ-дьыла уонна сирэ, олорор сирин уонна регистрациялаах сирин туһунан сибидиэнньэ, тус лицевой счегун страховой нүөмэрин реквизитэ (баар буоллабына), кимин туоһулуур докумуон реквизитэ, почтатын аадырыһа уонна (эбэтэр) электроннай почтатын аадырыһа, билсэр төлөпүөнүн нүөмэрэ;

2) бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи дьэ кэргэнин чилиэнин анал туруга (ойоҕо (эрэ), төрөппүттэрэ, оҕолоро) (бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 2 пуунугар ыйыллыбыт киһи туһайы киллэрэр түбэлтэтигэр).

4. Сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруу туһунан сайабылыанньаҕа сыһыарыллар:

1) сайабылыанньалаах кимин туоһулуур докумуон куоппуйата, оттон сайабылыанньалаах бэрэстэбиитэлэ туһайы киллэрэр түбэлтэтигэр, сайабылыанньалаах бэрэстэбиитэлин кимин туоһулуур докумуон куоппуйата уонна Россия Федерациятын сокуоннарыгар сөп түбэһиннэрэн сайабылыанньалаах бэрэстэбиитэлин болумуочуйатын бигэргэтэр докумуон куоппуйалара;

2) бойобуой дьайы бэтэрээнин дастабырыанньата эбэтэр өлбүт (өлөрүллүбүт) сэрии инбэлиитин, Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттыылаабын уонна байыаннай дьайы бэтэрээнин дьэ кэргэнин чилиэнин дастабырыанньата;

3) анал байыаннай дьайы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылаабын дьэ кэргэнин чилиэнэ буоларын бигэргэтэр докумуоннар (гражданин дьэ кэргэнин састаабын туоһулуур докумуоннар, оҕо күнүскү үөрэххэ үөрэнэрин туоһулуур үөрэх тэрилтэтин ыспыраапката, дьэ кэргэн атын чилиэннэрэ бас билиигэ босхо бэриллиэхтээх сир учаастагыттан аккаастаналларын туоһулуур докумуон);

4) «Персональной чахчылар тустарынан» 2006 сыл от ыйын 27 күнүнээби 152-ФС №-дээх Федеральной сокуон ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн персональной чахчылары бэрэбиэркэлииргэ уонна үһүс өрүккэ биэрэргэ сөбүлэн.

Бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорганнар сайабылыанньалаахтан эбии докумуоннары ирдиир бырааптара суох.

5. Гражданины сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруорарга манньк докумуоннар ирдэниллэллэр:

1) бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи олорор сиригэр эбэтэр баар сиригэр регистрацияламмытын туһунан болумуочуйалаах уорган биэрбит ыспыраапката;

2) бу Кодекс 20.1 эбэтэр 24.1 ыстатыйаларыгар олобуран уонна олохтоммут бэрээдэгинэн гражданин сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммытын туһунан болумуочуйалаах уорган ыспыраапката;

3) Гражданской анал турук аакталарын суруйуу биир уопсай судаарыстыбаннай реестриттэн сибидиэннэлэр (өскөтүн бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 2 пуунугар ыйыллыбыт киһи туһаайы киллэрэр түбэлтэтигэр).

6. Өскөтүн сайабылыанньалаах бу ыстатыйа 5 чааһынан көрүллүбүт докумуоннары бэйэтэ биэрбэтэх буоллабына, бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорган ыйыллыбыт докумуоннары дьаһайар болумуочуйалаах уоргантан, олохтоох салайыныы уорганыттан биэс үлэ күнүн иһигэр ирдэһэр.

7. Гражданин бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһыгар ыйыллыбыт дьон категориятыгар киирсэрин бигэргэтэр иһитиннэри бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорганнарга «Байыаннай сулууспалаахтарга, Россия Федерациятын Сэбилэниилээх Күүстэригэр сүктэриллибит соруктары толорууга баҕа өттүнэн көмө онорор формированиеҕа сылдыарын туһунан хантараагы түһэрсит дьонно, Россия Федерациятын национальной гвардия сэриитигэр сулууспалыы сылдыар дьонно уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр социальной өйөбүл эбии дьаһалларын туһунан» 2023 сыл бэс ыйын 6 күнүнээби 174-рп №-дээх Россия Федерациятын Президенин дьаһалын 4 пуунугар сөп түбэһиннэрэн баттаммыт сөбүлэһиилэр (салгыы – сөбүлэһии) чэрчилэринэн бэриллэр.

8. Бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорган бу ыстатыйа 5 чааһыгар

ыйыллыбыт докумуоннар киирбит күннэригтэн биэс үлэ күнүн иһигэр киирбит сайабылыанньаны көрөр уонна сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруорарга аккаастыыр төрүөт баарын эбэтэр суоҕун бэрэбиэркэлиир, итиэннэ көрүү уонна бэрэбиэркэ түмүгүнэн гражданины сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруорар туһунан быһаарыыны ылынар, эбэтэр бу ыстатыйа 10 чааһыгар ыйыллыбыт төрүөт баар буоллабына, сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруорууга, аккаастыыр төрүтү ыйан туран, аккаастыыр туһунан быһаарыыны ылынар уонна бу быһаарыыны сайабылыанньалаахха ытар.

9. Бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорганнар сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах дьону учуокка туруорууну электроннай көрүнгүнэн ытталлар.

10. Гражданины сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка туруорууга аккаастыыр төрүөтүнэн буолар:

1) гражданины бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһыгар ыйыллыбыт дьон категориятыгар киллэрэргэ төрүөт суох буоллабына;

2) бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 4 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын сүтэрбит буоллабына;

3) бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 2 чааһыгар ыйыллыбыт дьэ кэргэн чилиэннэригтэн биирдэстэрэ бу Кодекс 20.1 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммыт буоллабына.

11. Бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһыгар ыйыллыбыт гражданны сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах дьон быһыытынан учуокка туруоруу бу Кодекс 20.4 ыстатыйатынан олохтоммут бэрээдэгинэн сир учаастагын биэриигэ төрүөт буолар.

12. Бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорганнар бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһыгар ыйыллыбыт гражданны, маннык төрүөттэртэн биирдэстэрэ буолар түбэлтэтиттэн биэс үлэ күнүн иһигэр сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах дьон учуотуттан уһулаллар:

1) бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорганнар бу Кодекс 20.1 эбэтэр 24.1 ыстатыйаларыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо биэрэр туһунан быһаарыыны ылыммыт буоллахтарына;

2) бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 4 чааһын 1 пуунугар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагынын бас билиигэ босхо ылар быраабын сүтэрбитин туһунан сибидиэнньэ сөбүлэһии чэрчитинэн киирдэбинэ;

3) гражданин сир учаастагынын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуоттан уһуларын туһунан сайабылыанньата киирдэбинэ.

20.3 ыстатыйа. Анал байыаннай дьайыыга кыттылыны ылбыт дьонго бас билиигэ босхо бэриллэр сир учаастактарынын кэрискэтин оноруу бэрээдэгэ

1. Бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарынын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорган федеральной сокуон ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн бу Кодекс 20.2 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн учуокка турбут дьон ахсааныгар олобуран Саха Өрөспүүбүлүкэтин муниципальной оройуоннарын эбэтэр куораттаабы уокуруктарынын чэрчитигэр киирэр уонна анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьизэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бас билиигэ босхо бэриллэр сир учаастактарынын түмүллүбүт кэрискэтин онорор (салгыы – анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьизэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бас билиигэ босхо бэриллэр сир учаастактарынын кэрискэтэ).

2. Анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьизэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бас билиигэ босхо бэриллэр сир учаастактарынын кэрискэтигэр киллэриллэр:

1) «Байыаннай хамсаабат баайы-дуолу Россия Федерациятын субъектарынын бас билиилэригэр, муниципальной бас билиигэ төлөбүрө суох төрүккэ биэрии бэрээдэгин туһунан уонна Россия Федерациятын тустаах сокуон суолталаах аакталарыгар уларытыылары киллэрэр туһунан» 2011 сыл ахсынньы 8 күнүнээби 423-ФС №-дээх Федеральной сокуонга олобуран бэриллибит муниципальной бас билиигэ баар сир учаастактара;

2) муниципальной бас билиигэ баар сир учаастактара;

3) судаарыстыба бас билиитэ араарыллыбатах сир учаастактара.

3. Анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьизэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр бу ыстатыйа 7 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн оноһуллубут уонна эбиллибит сир учаастактарынын кэрискэтэ бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарынын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорганынан бигэргэтиллэр.

4. Анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьизэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастактарынын кэрискэтигэр ыйылар:

1) сир учаастагынын аадырыһа эбэтэр сир учаастага баар мизэстэтин быһааран суруйуу (сир учаастагынын аадырыһа суох буоллабына);

- 2) сир учаастагын кадаастырын нүөмэрэ;
- 3) сир учаастагын иэнэ;
- 4) бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах урган туһунан сибидиэнньэ.

5. Анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар бэриллэр сир учаастактарын кэрискэтигэр киирбит сир учаастага бу Кодекс 20.2 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн учуокка турбут киһиэхэ бу Кодекс 20.4 ыстатыйатынан олохтоммут бэрээдэгинэн бэриллэр.

6. Бу ыстатыйа 3 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастактарын кэрискэтэ бигэргэтиллибит күнүн кэнниттэн уон үлэ күнүн хойутаппакка, анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастагын кэрискэтин бигэргэтэр олохтоох салайыныы уоргана бу Кодекс 20.2 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн учуокка турбут киһиэхэ сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраап баарын туһунан биллэриини, анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастактарын бигэргэтиллибит кэрискэтин сыһыаран туран, биэрэр эбэтэр туттарыы туһунан биллэриилээх заказной суругунан ытар.

7. Анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастактарын кэрискэтэ бу Кодекс 20.2 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн дьону учуокка туруоруунан көрөн эбиллэхтээх.

8. Сир учаастага бу Кодекс 20.4 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн бас билиигэ босхо бэриллибит түгэнигэр үс үлэ күнүн иһигэр анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастактарын кэрискэтиттэн бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах урган биллэриитигэр олобуран уһуллар.

20.4 ыстатыйа. Анал байыаннай дьайыыга кыттыыны ылбыт дьонно

судаарыстыбаннай эбэтэр муниципальной бас билиигэ баар сир
учаастагын бас билиигэ босхо биэри бэрээдэгэ

1. Бу Кодекс 20.3 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн оноһуллубут сир учаастактарын кэрискэтигэр киирбит, анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһугар гражданин бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорганна сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыанньатын биэрэр эбэтэр тус бэйэтэ талан почта сибээһин көмөтүнэн кумаабынан

эбэтэр электроннай докумуон быһыытынан уопсай туһаныллар иһитиннэрэр-биллэрэр-телекоммуникационнай ситими, ол иһигэр «Интернет» ситимин, судаарыстыбаннай уонна муниципальнай өнөлөр биир уопсай порталларын уонна (эбэтэр) Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай уонна муниципальнай өнөлөрүн эрэгийиэннээҕи порталларын туһанан ыытар. Ыйыллыбыт сайабылыанна элбэх аналлаах киин нөнүө бэриллиэн сөп.

2. Сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыаннаҕа ыйыллар:

1) араспаанньата, аата уонна (баар буоллаҕына) аҕатын аата, төрөөбүт күнэ-дьыла уонна сирэ, олорор сири уонна регистрациялаах сири туһунан сибидиэннэ, тус лицевой счетун страховой нүөмөрүн реквизитэ (баар буоллаҕына), кимин туоһулуур докумуон реквизитэ;

2) бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи дьиэ кэргэнин чилиэнин анал туруга (бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 2 пуунугар ыйыллыбыт киһи туһаайы киллэрэр түбэлтэтигэр);

3) почтатын аадырыһа уонна (эбэтэр) электроннай почтатын аадырыһа, билсэр төлөпүөнүн нүөмөрэ;

4) ирдэнниллэр сир учаастагын кадаастырын нүөмөрэ;

5) сир учаастагын туһаны сыала (кэтэх хаһаайыстыбаны тутуу, сады үүннэри, оҕуруоту олордугу, чааһынай дьиэни-уоту туттуу);

6) быһаарыыны тутуу ньымата (казаной суругунан эбэтэр сайабылыаннааах сайабылыаннаатыгар ыйбыт аадырыһыгар электроннай почта көмөтүнэн ытыты, эбэтэр сайабылыаннааахха тус бэйэтигэр эбэтэр элбэх аналлаах киин нөнүө).

3. Сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыаннаҕа сыһыарыллар:

1) сайабылыаннааах кимин туоһулуур докумуон куопшуйата, отгон сайабылыаннааах бэрэстэбиитэлэ биэрэр түгэнигэр, сайабылыаннааах бэрэстэбиитэлэ кимин туоһулуур докумуон куопшуйата уонна Россия Федерациятын сокуоннарыгар сөп түбэһиннэрэн сайабылыаннааах бэрэстэбиитэлин болумуочуйатын бигэргэтэр докумуоннар куопшуйалара;

2) «Персональной чакчылар тустарынан» 2006 сыл от ыйын 27 күнүнээҕи 152-ФС №-дээх Федеральной сокуон ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн персональной чакчылары бэрэбиэркэлииргэ уонна үһүс өрүккэ биэрэргэ сөбүлөн.

Бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорган сайабылыаннааахтан эбии докумуоннары ирдиир бырааба суох.

4. Өскөтүн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыанһа бу ыстатыйа 2 уонна 3 чаастарынан олохтоммут ирдэбиллэри кэһэн туран бэриллибит түбэлтэтигэр, бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах урган сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыанһа киирбит күнүттэн үс үлэ күнүн иһигэр, сайабылыанһаны, ыйыллыбыт сайыбылыанһаны төннөрүү төрүөтүн ыйан туран, төттөрү биэрэр.

5. Бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах урган сайабылыанһалаах биэрбит сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыанһатын биэс үлэ күнүн иһигэр көрөр, уонна биэри туһунан биедэмистибэлэр икки ардыларынааҕы ыйытыгы болумуочуйалаах урганнарга ыттар:

Хамсаабат баай-дуол биир уопсай судаарыстыбаннай реестриттэн хамсаабат баай-дуол эбийиэгин сүрүн характеристикатын уонна хамсаабат баай-дуол эбийиэгэр регистрацияламмыт быраап туһунан выпискалары;

бу Кодекс 20.2 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн гражданин сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка турарын туһунан сибидиэнньэни;

бу Кодекс 20.1 эбэтэр 24.1 ыстатыйаларынан олохтоммут төрүөтүнэн уонна бэрээдэгинэн гражданин сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммытын туһунан сибидиэнньэни;

бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 4 чааһын 1 пуунугар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааба суоҕун туһунан сибидиэнньэни;

ойоҕо (эрэ) хос кэргэннэммитин туһунан сибидиэнньэни (ойоҕо (эрэ) туһаайы киллэрэр түбэлтэтигэр).

6. Өскөтүн биир сир учаастагар икки эбэтэр онтон элбэх гражданинтан сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыанһа киирэр түбэлтэтигэр, атыттартан эрдэ киирбит сайабылыанһа бастаанны уочараттаах.

Бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах урганна сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан бу чаас бастакы абзаһыгар сөп түбэһиннэрэн бастаанны уочараттааҕынан билиниллибэтэх сайабылыанһалаах туһаайы киллэрбит анал байыаннай дьайы кыттыылааҕар, анал байыаннай дьайы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылааҕын дьэ кэргэнин чилиэннэригэр бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах урганна сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан эбии сайабылыанһаны киллэрэн туран, анал байыаннай дьайы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастактары кэрискэтигэр киирбит атын сир

учаастагын таларга кыах бэриллэр. Анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьиэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэр сир учаастактарын кэрискэтиттэн бас билиигэ сир учаастагын босхо биэри уочаратын быһаарыы анал байыаннай дьайыы кыттыылаабын, анал байыаннай дьайыы өлбүт (өлөрүллүбүт) кыттыылаабын дьиэ кэргэнин чилиэнин сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыанньалара аан бастаан бэриллибит күнүгэр-дьылыгар олобуран оноһулар.

Ылыныллыбыт сайабылыанньа туһунан сибидиэнньэлэр сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар туһунан сайабылыанньалары учуоттуур сурунаалга бу сайабылыанньа бэриллибит күнүн-дьылын уонна бириэмэтин ыйан туран киллэриллэллэр.

7. Бу ыстатыйа 14 чааһыгар ыйыллыбыт аккаастыыр төрүөт баар буоллабына, бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорган бу ыстатыйа 5 чааһыгар ыйыллыбыт сибидиэнньэлэр кирибит күннэригэр биэс үлэ күнүн иһигэр сир учаастагын биэриигэ, аккаастыыр төрүөттэри ыйан туран, аккаастыыр туһунан быһаарыыны ылынар уонна бу быһаарыыны сайабылыанньалаахха ытыгар.

8. Өскөтүн бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорган сир учаастагын биэрэр туһунан быһаарыыны ылынан иннинэ бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 1 пуунугар ыйыллыбыт киһи өлөр (өлөрүллэр) түбэлтэтигэр, бу сир учаастага бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 2 пуунугар ыйыллыбыт дьонно, кинилэр бу Кодекс 20.2 ыстатыйатын ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн учуокка турбут буоллактарына, бу ыстатыйанан олохтоммут бэрээдэгинэн бэриллэр.

9. Бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорган бу ыстатыйа 5 чааһыгар ыйыллыбыт сибидиэнньэлэр кирибит күннэригэр биэс үлэ күнүн иһигэр, бу ыстатыйа 14 чааһыгар ыйыллыбыт аккаастыыр төрүөт суох буоллабына, сир учаастагын бас билиигэ босхо биэрэр туһунан быһаарыыны ылынар.

10. Сир учаастагын бас билиигэ босхо биэрэр туһунан быһаарыы сир учаастагын ылыы-биэри аактатын барылын кытта ол бэлэмнэниллибит күнүттэн биер үлэ күнүттэн элбэбэ суох болдох иһигэр сайабылыанньалаахха тус бэйэтигэр эбэтэр элбэх аналлаах киин нөҥүө туттарылар, эбэтэр кини сайабылыанньатыгар ыйыллыбыт почтатын аадырыһыгар эбэтэр электроннай почтатын аадырыһыгар ытытылар.

11. Сайабылыанньалаах сир учаастагын ылыы-биэри аактатын баттыыр уонна бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах

уорганна бу сир учаастагын ылыы-биэри аактатын тушут күнүттэн ыла отут күнү хойутаппакка ыытар.

12. Бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорган сайабылыанньалаах илии баттаабыт сир учаастагын бас билиигэ босхо ылыы-биэри аактата киирбит күнүттэн үс үлэ күнүн иһигэр онно илии баттаныытын уонна сокуоннарынан олохтоммут бэрээдэгинэн судаарыстыбаннай регистрацияҕа ытыыны хааччыйар.

13. Бу Кодекс 13 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын биэриигэ болумуочуйалаах уорган судаарыстыбаннай регистрация оноруллубут күнүттэн үс үлэ күнүн иһигэр сир учаастагын бас билиигэ босхо биэрэр туһунан регистрацияламмыт быһаарыыны сайабылыанньалаахха ыытар.

14. Бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһын 1 эбэтэр 2 пууннарыгар ыйыллыбыт дьонно сир учаастагын бас билиигэ босхо биэриигэ аккаастыыр туһунан быһаары маннык түбэлтэлэргэ ылыныллар:

1) өскөтүн гражданин бу Кодекс 20.2 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар бырааптаах киһи быһыытынан учуокка турбатах буоллаҕына;

2) бу Кодекс 20.1 эбэтэр 24.1 ыстатыйаларынан олохтоммут төрүөтүнэн уонна бэрээдэгинэн гражданин сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммыт буоллаҕына;

3) өскөтүн ирдэниллэр сир учаастагын атын гражданинна бас билиигэ босхо биэрэр туһунан быһаарыы эрдэ ылыныллыбыт буоллаҕына;

4) гражданин бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 4 чааһын 1 пуунугар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын сүтэрбит буоллаҕына.

15. Бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорган бу Кодекс 20.1 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммыт гражданнар түмүллүбүт кэрискэлэрин ый аайы кэлэр ый бэһис чыыһылатыттан хойутаппакка, Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай баайын-дуолун дьаһайар кыах сүктэриллибит Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай былааһын толорор уорганьгар ыытар.

16. Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай баайын-дуолун дьаһайар кыах сүктэриллибит Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай былааһын толорор уоргана, бу Кодекс 13 ыстатыйатын 2 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастактарын салайыыга уонна дьаһайыыга болумуочуйалаах уорганнартан киирбит бу Кодекс 20.1 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабынан туһаммыт гражданнар

тустарынан сибидиэнньэлэргэ олобуран, бу Кодекс 20.1 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммыт гражданнар түмүллүбүт реестрдэрин онорор.

17. Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай бас билиитигэр баар, үһүс сирэйдэр бырааптарыгар бэриллибэтэх, сири-уоту былаанныыр докумуоннарга сөп түбэһиннэрэн анал байыаннай дьайыы кыттыылаахтарыгар уонна кинилэр дьэ кэргэннэрин чилиэннэригэр бэриллэн сөптөөх сир учаастактара баар сирдэринэн муниципальной тэриллиилэр муниципальной бас билиилэригэр босхо бэриллэхтэрин сөп.»;

2) 24.1 ыстатыйатыгар:

а) 1 чааһыгар:

ахсыс абзацка маннык ис хоһоонноох этиини эбэргэ: «Анал байыаннай дьайыыга кыттыыны ылбыт үс уонна онтон элбэх оҕолоох гражданнарга сыһыаннаан бу ирдэбил тарҕаммат.»;

маннык ис хоһоонноох абзаһы эбэргэ:

«Бу чаас дьайыыга үс уонна онтон элбэх оҕолоох гражданнарга 18 сааһын туолбут биир эбэтэр хас да оҕолоро (ол гынан баран, сир учаастагын ылар туһунан сайабылыаннаа киирэр түгэнигэр кинилэр 23 саастарын туола илик буоллактарына) анал байыаннай дьайыы ытыттылар кэмигэр соруктары толоро сылдьан оһол (бааһырыы, эчэйии, контузия) түмүгэр эбэтэр ыалдьан өлөр (өлөрүллэр) түбэлтэлэригэр эмиэ тарҕанар.»;

б) 2 чааһыгар «ыйыллыбыт төрүөттэринэн сир учаастактара» диэн тыл кэнниттэн «бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһынан уонна» диэн тылы эбэргэ, «ыйыллыбыт төрүөттэринэн сир учаастага» диэн тыл кэнниттэн «бу Кодекс 20.1 ыстатыйатын 1 чааһынан уонна» диэн тылы эбэргэ;

3) 24.2 ыстатыйатын 3 чааһыгар маннык ис хоһоонноох 4 пууну эбэргэ:

«4) бойобуой дьайыы бэтэрээнин дастабырыанньата эбэтэр өлбүт (өлөрүллүбүт) сэрии инбэлиитин, Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттыылааһын уонна бойобуой дьайыы бэтэрээнин, өскөтүн кини анал байыаннай дьайыыга кыттар эбэтэр үс уонна онтон элбэх оҕолоох гражданнар биир эбэтэр хас да оҕолоро анал байыаннай дьайыы ытыттылар кэмигэр соруктары толоро сылдьан оһол (бааһырыы, эчэйии, контузия) түмүгэр эбэтэр ыалдьан өлөр (өлөрүллэр) түбэлтэлэригэр дьэ кэргэнин чилиэнин (төрөппүттэртэн биридэстэрин) дастабырыанньата.»;

4) 24.3 ыстатыйатыгар:

а) 4 чааһыгар:

1 пуунугар маннык ис хоһоонноох абзаһы эбэргэ:

«Үс уонна онтон элбэх оҕолоох гражданнар анал байыаннай дьайыыга кыттар эбэтэр үс уонна онтон элбэх оҕолоох гражданнар биир эбэтэр хас да оҕолоро анал байыаннай дьайыы ытыллар кэмигэр сруктары толоро сылдьан оһол (бааһыры, эчэйии, контузия) түмүгэр эбэтэр ыалдьан өлөр (өлөрүллэр) түбэлтэлэригэр, бу Кодекс 24.2 ыстатыйатын 3 чааһыгар көрүллүбүт докумуоннар эбии сыһыарыллаллар.»;

2 пуунугар манньк ис хоһоонноох абзаһы эбэргэ:

«бу Кодекс 20.1 ыстатыйатынан олохтоммут төрүөтүнэн уонна бэрээдэгинэн гражданин сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммытын туһунан сибидиэнньэ.»;

б) 5 чааһыгар:

5 пуунугар манньк ис хоһоонноох абзаһы эбэргэ:

«Үс уонна онтон элбэх оҕолоох гражданнар анал байыаннай дьайыыга кыттар эбэтэр үс уонна онтон элбэх оҕолоох гражданнар биир эбэтэр хас да оҕолоро анал байыаннай дьайыы ытыллар кэмигэр сруктары толоро сылдьан оһол (бааһыры, эчэйии, контузия) түмүгэр эбэтэр ыалдьан өлөр (өлөрүллэр) түбэлтэлэригэр, бу Кодекс 24.2 ыстатыйатын 3 чааһынан көрүллүбүт докумуоннар эбии сыһыарыллаллар.»;

7 пуунун төрдүс абзаһын манньк сааһылаан биэрэргэ:

«бу Кодекс 20.1 эбэтэр 24.1 ыстатыйаларынан олохтоммут төрүөтүнэн уонна бэрээдэгинэн гражданин сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһаммытын туһунан сибидиэнньэ;»;

в) 9 чааһыгар манньк ис хоһоонноох 3 пууну эбэргэ:

«3) бу Кодекс 20.1 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн гражданин (төрөппүттэртэн биридэстэрэ) сир учаастагын бас билиигэ босхо ылар быраабын туһанытыгар.».

2 ыстатыйа

Бу Сокуон дьинг таһымнаах бэчээккэ тахсыбыт күнүн кэнниттэн уон күн ааспытын кэннэ күүһүгэр киирэр.

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархан

Дьокуускай к., 2023 сыл ахсынньы 16 күнүгэр

2682- С 39-VII №-дээх

A. НИКОЛАЕВ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

УУРААХ

**«САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН СИР КОДЕКСЫГАР
УЛАРЫТЫЫЛАРЫ КИЛЛЭРЭР ТУҢУНАН»
САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН СОКУОНУН ТУҢУНАН**

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Түмэнэ уураар:

1. «Саха Өрөспүүбүлүкэтин сир Кодексыгар уларытыылары киллэрэр туһунан» Саха Өрөспүүбүлүкэтин Сокуонун ылынарга уонна ону Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархана илии баттырыгар уонна бар дьонно биллэрэригэр анаан ыытарга.
2. Бу уураабы «Якутия», «Саха сирэ», «Ил Түмэн» өрөспүүбүлүкэ хаһыаттарыгар уонна «Правовой иһитиннэри дьин таһымнаах интернет-порталыгар» (www.pravo.gov.ru) бэчээттээн таһаарарга.
3. Уураах ылыныллыабыттан ыла күүһүгэр киирэр.

Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Ил Түмэнин Бэрэссэдээтэ

Дьокуускай к., 2023 сыл

С 40-VII № 033

А.ЕРЕМЕЕВ